



Der sker noget i Wien

FRA – en ny slags menneskerettighedsinstitution tager form. LBL er med.

”Vi spiste den i lørdags!” Morten Kjærum tager imod os som vært ved en lille reception aftenen før todages-mødet i Fundamental Rights Platform i Wien. Han kommer over og hilser på, da jeg træder ind, og det de har spist er laksen.

Morten Kjærum modtog ved priden i august LBLs pris som Årets Laks for som direktør for Institut for Menneskerettigheder at have sat fokus på LGBT-retligheder. Han kunne ikke selv modtage prisen, idet han befandt sig i Wien, hvor han i juli tiltrådte stillingen som direktør for det nye Fundamental Rights Agency, FRA.

Det var hans sønner, der i hans fravær, modtog prisen på Rådhuspladsen. Den fysiske pris er også en laks, og den havde de altså – til faderens store overraskelse – pakket ned i bagagen og medbragt til Wien, hvor familien havde fortæret den en lørdag aften.



Jeg er i Wien for at deltage i det første møde i Fundamental Rights Platform, som er en stor samling af organisationer, der arbejder indenfor menneskerettighedsområdet. Platformen skal være en samarbejds- og informationsudvekslingsplatform og vil være den væsentligste kontaktoverflade mellem agenturet og civilsamfundet.

Der er omkring 100 deltagere i mødet, hvoraf vi er fire, der repræsenterer LGBT-området: ILGA-Europe, ACCEPT (Rumænien), KPH – Campaign

Against Homophobia (Polen) og LBL. Fra Danmark deltog endvidere Euro-Mediterranean Human Rights Network og Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination.



Agenturet er helt nyt, og Morten Kjærum gør meget ud af, at vi nu er i færd med at skabe en ny form for menneskerettighedsorganisation. Den vil være noget andet end de gamle FN-institutioner mv. fra 50-erne, og platformen er et sådant nyt element. Den skal blandt andet komme med input til agenturets arbejdsprogrammer.

Men den skal også være en samarbejdsplatform for medlemmerne. Målet er at gøre FRA til et fyrtårn i europæisk menneskerettighedsarbejde, som både fungerer samlende og som kan oplyse området.



Det er en besnærende tanke, at udvikle en samarbejdsplatform for alle organisationer i Europa, der arbejder med menneskerettigheder. Men det giver selvsagt også en hel del udfordringer. Det er et overordentligt broget kludetæppe, der er ved at blive knyttet sammen, og det er ikke givet på forhånd, at det vil lykkes at skabe et funktionsdygtigt resultat.

Dette er som nævnt det første møde i platformen, og det er tydeligt, at vi ikke har fundet fodfæste endnu. Det er svært at forstå, hvordan platformen

er sammensat, hvilket mandat den har og hvordan den skal arbejde.

Der er ingen struktur i platformen endnu. Dens første opgave, hvilket skulle være udbyttet af dette møde, er at give input til næste arbejdsprogram – det for 2009 – på bestyrelsesmødet senere på måneden. I en ganske konstruktiv proces lykkedes det at få dannet en komite til dette formål bestående af mødeledere og rapporteurs fra de workshops, vi afholdt. Komiteen skal samle input fra disse workshops og sammenskrive disse til et papir, der siden skal præsenteres for bestyrelsen.



Som det nok siger sig selv, gav den megen usikkerhed anledning til en del frustration på mødet. Mange deltagere luftede sågar vrede over tingenes tilstand og havde visioner om, at vi blot var taget som gidsler for at legitimere agenturet. Sådan ser jeg det overhovedet ikke.

Som nævnt er der her tale om en helt ny organisation, som først er ved at finde sine fødder. Det er helt ude i hampen at forestille sig, at man bare lige laver en samarbejdsplatform for hundreder af organisationer på tværs af arbejdsområder og geografi, og er up and running ved første forsøg. I mine øjne er det en fantastisk mulighed, der byder sig, og vi skal gribe den og sørge for at få mest muligt ud af den.



Fra mit arbejde i Ligebehandlingsudvalget under Rådet for Menneskerettigheder ved Institut for Menneskerettigheder ved jeg, at samarbejde på tværs er vanskeligt men givtigt. Rådet er for Instituttet hvad platformen er for agenturet: Et stort sammenrend af interessenter. Dette fungerer fortrinsvis som informationsudvekslingsplatform, men kan altså nedsætte arbejdsgrupper og udvalg, som arbejder mere konkret.

Det er nødvendigt med konkret samarbejde for at få egentlige resultater ud af strukturer. Det vil også være tilfældet i Wien. Men der synes også at være en vilje til dette.



I vores workshops diskuterede vi blandt andet, hvordan vi skal arbejde sammen. Jeg slog meget på nødvendigheden af at arbejde tematisk på tværs af historiske skel. Tag f.eks. børneområdet. Mange institutioner beskæftiger sig med børns rettigheder, men også organisationer på andre områder kan bidrage. F.eks. har roma-organisationerne omfattende viden om uregistrerede børn og deres vilkår, ligesom vi fra LGBT-organisationerne har stor viden om børns vilkår i familier som ikke er heteroseksuelle kernefamilier.

Vi diskuterede også vidensudveksling. Her skal findes en effektiv metode, for det er næsten ikke til at bære at forestille sig endnu en bunke nyhedsbreve og årsrapporter. Der må noget mere dynamisk til. Jeg foreslog, vi laver en database som dem, der bruges til landeoplysninger i asylsager. Her bliver der decentralt indlæst rapporter, notater og andre dokumenter, som databasens søgefunktion kan bore ned i. Organisationerne i platformen råder samlet set over en kolossal viden og udgiver bunker af materialer af høj kvalitet. Vi skal ikke genskrive disse, men lave værktøjer til at finde rundt i dem.



Der var heldigvis masser af deltagere ved mødet, der ligesom jeg var positivt stemt overfor selve ideen i platformen. De kommende år skal blive overordentligt spændende, når vi skal medvirke til at skabe en menneskerettighedsorganisation af 2008.

Ved møder som disse er det et vigtigt spin off, at man får networked. Jeg har f.eks. nu fået kontakt til en organisation, som assisterer personer med at anlægge sager ved den europæiske menneskerettighedsdomstol. De arbejder blandt andet med LGBT-sager, og ham, der deltog i mødet, var ham, der assisterede i en vigtig adoptionssag tidligere på året. Vi fulgtes ud i lufthavnen efter mødet – i øvrigt sammen med Christine Loudes fra ILGA-Europe. Vi vil i den kommende tid drøfte asylsagsbehandling.



Wien er sikkert en fin by. Jeg har nået at se lufthavnen, et hotel og et conferencecenter. Men selvom det ikke var de traditionelle oplevelser for en tilrejsende, er jeg glad for at have haft lejlighed

til at deltage i netop dette møde. Et møde om at lave noget nyt, og et møde, hvor jeg har kunnet ævle løs om seksuel orientering, så de andre deltagere husker, at det også hører med.



<http://fra.europa.eu/fra/index.php>

<http://www.lbl.dk/om-foreningen/international.html>

Beretning fra 1. møde i Fundamental Rights Platform, Wien, 7.-8. oktober 2008.



Af Søren Laursen – sla@lbl.dk
Retspolitisk sekretær i LBL. Mødeleder for Ligebehandlingsudvalget under Rådet for Menneskerettigheder ved Institut for Menneskerettigheder.

Oktober 2008